

zaaknummer 2015-W1589

20 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. N.A. Viellevoye-Geers,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven – onder meer – priester van het bisdom
's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 november 2015.

Op 12 november 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 12 april 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. N.A. Viellevoye-Geers.

Voorts was aanwezig mevrouw [naam], dochter van klager.

Namens het bisdom van 's-Hertogenbosch is verschenen mr. [naam], kanselier van het bisdom.

2. De klacht

2.1. Klager groeide op in een zeer katholiek gezin in het stadje [plaats]. Aangeklaagde was in het nabijgelegen [plaats] kapelaan. Klager groeide op. Aangeklaagde was een zeer goede huisvriend van zijn ouders. Wekelijks bezocht aangeklaagde het gezin van klager.

Op een gegeven moment, in 1948-1949 toen klager de leeftijd had van 12-13 jaar, werd klager door aangeklaagde uitgenodigd via zijn ouders om bloemen water te geven in de bloemenkassen. De bloemkassen lagen achter het klooster, waarin aangeklaagde toen woonde. Het betrof [instelling] in de [straat] te [[;aats].

In de bloemenkassen waren betonnen bloembakken met bovenin de kas een goot met bloemen. Met het ene been op de ene bloemenbak en de andere op de andere bloemenbak, moest klager de bloemen bovenin de goot water geven.

Aangeklaagde begon op een gegeven moment eerst de kuiten te betasten. Hij bouwde het op. Langzaam ging hij richting het geslachtsdeel van klager via de pijpen van zijn korte broek. Hij kneep ook in de testikels van klager. De eerste keer was klager daar heel erg van geschrokken. Het deed ook pijn. Klager viel bijna naar beneden. Klager kon, staande in een dergelijke houding, geen enkele kant op. Hij wist niet wat hem overkwam. Hij was zo groen als gras. Hij had nog geen enkele seksuele voorlichting gehad.

Nadat dit seksueel misbruik vijf à zesmaal had plaatsgevonden, wilde klager per se niet meer naar de bloemenkas.

Aangeklaagde was ook aalmoezenier bij de scouting. Klager wilde ook bij de scouting. Voor het uniform kon je als misdienaar een insigne behalen bijvoorbeeld voor voldoende aanwezigheid bij de eucharistieviering. Klager was misdienaar. Na een eucharistieviering nam aangeklaagde klager mee naar zijn kamer in het klooster om een kopje thee te drinken en deed daarbij de deur op slot. Klager wist aanvankelijk niet dat de deur op slot ging, maar kwam daar later achter. Vervolgens ging aangeklaagde naar zijn eigen slaapkamer. Na enkele minuten kwam hij terug met ontbloot onderlichaam met een erectie. Vervolgens dwong hij klager tot seksuele handelingen. Aangeklaagde plofte neer in een bruine lederen rookstoel. Hij hield klager voor zich vast door hem bij zijn nek vast te houden. Klager moest hem vervolgens bevredigen met zijn handen. Aangeklaagde kreeg dan een orgasme en stootte een dierlijk geluid uit.

Klager herinnert zich nog dat hij overstuur het klooster is uit gevlucht en naar huis ging en in een riviertje of kanaaltje de Hertogswetering, dat tussen de klooster en het huis van zijn ouders lag, probeerde zijn blouse te wassen, die onder het sperma van aangeklaagde zat. Huilend en nat is hij thuis aangekomen. Hij heeft tegen zijn ouders gezegd dat hij nooit meer naar het klooster wilde.

2.2. Klager was overstuur op het moment dat het seksueel misbruik plaatsvond. Hij ontwikkelde ook fysieke klachten, zoals maagklachten. Hij heeft er nog vaak aan gedacht dat hij beter voor zichzelf had moeten opkomen. Hij is nu wel scherp in wie hij kan vertrouwen en wie niet. Het gebeurde loopt als een rode draad door zijn leven. Niet altijd even heftig maar bij alle aandacht van radio, tv en landelijk dagbladen waren er steeds op een pijnlijke manier aan herinnerd.

- 2.3. Het doel van klager is om erkenning te krijgen van het seksueel misbruik dat hij heeft moeten ondergaan op jonge leeftijd. Hij wenst excuses om deze pijnlijke kwestie af te kunnen sluiten. Hij vindt het belangrijk dat het gebeurde nogmaals bekend wordt bij het bisdom 's-Hertogenbosch en ook daar erkend wordt. Hij wenst een passende vergoeding als tastbare vorm van erkenning.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord meer geven.

[Bisschop]] heeft een schriftelijke reactie gegeven op de klacht. Daarin wordt – onder meer – het volgende gesteld:

Het misbruik betreft gebeurtenissen die, zonder vooruit te willen lopen op het onderzoek van de Klachtencommissie, op zichzelf zeer te betreuren zijn en waarvoor de kerk zich moet schamen. Medeleven en excuses zijn hier op zijn plaats, doch bovenal dient aan slachtoffers recht te worden gedaan en zo nodig hulp worden geboden. Het is daartoe van groot belang dat alle klachten grondig en objectief worden onderzocht, waartoe het bisdom volledig medewerking zal verlenen.

Naar aanleiding van eerdere klachten heeft het bisdom naar vermogen doch vergeefs onderzoek verricht in de archieven van het bisdom, echter zonder resultaat. Helaas zijn de in die tijd in de parochie [plaats] werkzame pastoors niet meer in leven, zodat ook van deze kant geen informatie is verkregen. In de van de commissie Deetman ontvangen informatie komt aangeklaagde niet voor.

Hoewel het archiefonderzoek dus geen directie informatie over seksueel misbruik heeft opgeleverd, blijkt wel dat aangeklaagde eerder (in 1939) plotsklaps uit [instelling] is vertrokken en pas negen jaar later weer een benoeming binnen het Bossche Bisdom heeft gekregen. De reden voor het vertrek is helaas niet te achterhalen. Daaraan is ter zitting door de vertegenwoordiger van het bisdom toegevoegd dat aannemelijk is dat het vertrek in verband staat met seksueel grensoverschrijdend gedrag van aangeklaagde.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een geground verklaring van de klacht kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.

Het is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager in de periode van 1948 – 1949 seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift en ter zitting van de Klachtencommissie is beschreven.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft opgetekend en ter zitting heeft verteld.

De Klachtencommissie heeft voorts kennisgenomen van:

- de geground verklaarde klachten betreffende de zaken met zaaknummers 2010-T040, 2012-T814, 2012-T826 en 2014-W1266, waarin eveneens sprake is van seksueel misbruik door aangeklaagde;
- de verklaring van mevrouw [naam], dochter van klager, waarin zij heeft verklaard dat haar vader haar – in april/mei 2010 – heeft verteld dat hij seksueel is misbruikt door aangeklaagde; hetgeen zij na ter zitting indringend te zijn ondervraagd door de commissie nogmaals heeft bevestigd;
- de verklaring van [naam], broer van klager, waarin wordt verklaard dat deze broer zelf ook door aangeklaagde is betast in de bloemenkas;
- de verklaring van zuster [naam], waarin zij heeft verklaard dat zij in 1978 van een zedenrechercheur heeft vernomen dat ouders van door aangeklaagde misbruikte kinderen niet wilden dat er een groot feest werd gegeven ter gelegenheid van het 50-jarig priesterschap van aangeklaagde. Dit in verband met het algemeen bekende seksueel grensoverschrijdend gedrag van aangeklaagde.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde in de door klager gestelde omvang.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager jegens aangeklaagde stond hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. De gegroundverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht geground te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 mei 2016 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mevrouw drs. L. Erfstemeyer en dr. P.J.A. van Panhuis, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.